



**Česká školní inspekce
Ústecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIU-582/21-U

Název	Podkrušnohorská svobodná Základní škola a Mateřská škola
Sídlo	Jirkovská 119, 431 41 Údlice
E-mail	info@zemeskola.cz
IČ	08 935 220
Identifikátor	691 014 019
Právní forma	školská právnická osoba
Zastupující	Barbora Pituchová, zástupkyně statutárního orgánu
Zřizovatel	ZeMěŠkola z.s.
Místo inspekční činnosti	Jirkovská 119, Údlice
Termín inspekční činnosti	15. 6. – 17. 6. 2021

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b), c) a odst. 7 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného mateřskou školou, základní školou a školní družinou podle školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu pro předškolní, základní a zájmové vzdělávání a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy.

Charakteristika

Podkrušnohorská svobodná Základní škola a Mateřská škola (dále „škola“) zahájila svoji činnost 1. 9. 2020 v budově bývalé střední školy, majitelem pronajatých prostorů je obec Údlice. V mateřské škole je v jedné věkově smíšené třídě zapsáno 15 dětí, z nich sedm plní povinné předškolní vzdělávání. V základní škole se ve dvou třídách (1. – 3. ročník, 4. – 5. ročník) vzdělává 12 žáků. Školní družina poskytuje zájmové vzdělávání nejenom žákům školy, dle volné kapacity ji mohou navštěvovat i zájemci z blízkých základních škol a žáci z individuálního vzdělávání. Aktuálně je ve školní družině zapsáno 15 účastníků. Škola nemá vlastní školní jídelnu, obědy pro děti jsou smluvně zajištěny a dováženy z jiné školy, žáci se stravují ve školní jídelně místní základní školy.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Škola je řízena zástupkyní statutárního orgánu, která je oprávněna jednat jménem školské právnické osoby v plném rozsahu. Škola funguje podle jasných pravidel nastavených v souladu s její vizí, která vychází z koncepce svobodných škol. Daří se realizovat vzdělávání vycházející z principů přirozeného poznávání světa v podporující věkově smíšené komunitě s důrazem na vzájemnou důvěru, respekt a svobodnou volbu. Demokratický styl řízení založený na účinné spolupráci všech pedagogů a zřizovatele přispívá k pozitivní pracovní atmosféře.

Vzdělávání v mateřské škole zajišťují odborně kvalifikované pedagogické pracovnice, v základní škole kvalifikační předpoklady splňují pouze asistentky pedagoga. Vedení školy se snaží poskytovat pedagogům metodickou podporu. Pro profesní růst pedagogů je významná inspirace ze vzájemných hospitací a sdílení zkušeností s jinou svobodnou školou. Pedagogický tým rozšiřují externí odborníci a dobrovolníci, kteří vzdělávají děti a žáky pod vedením učitelů. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je orientováno na doplnění odborné kvalifikace a aktuální témata v oblastech moderních pedagogických přístupů ke vzdělávání. Chybějící odborná kvalifikace učitelů v základní škole neměla zásadní negativní dopad na průběh vzdělávání.

Prostorové uspořádání třídy mateřské školy je funkční. Vybavení didaktickými pomůckami a hračkami odpovídá vzdělávacím potřebám mladších dětí, málo je pomůcek pro starší děti (složitější stavebnice, pomůcky na rozvoj logického myšlení aj.). Důležitým nedostatkem je velikost dětského sedacího nábytku, která neodpovídá výšce zejména větších dětí, neumožňuje jejich správné sezení.

Základní škola má k dispozici dvě učebny, které také slouží provozu školní družiny. Učebny jsou členěny do tematicky zaměřených center (např. kniha a písmo, matematika a stolní hry, pokusy a objevy, dramatika, dílna, výtvarný ateliér). Volný přístup k učebním pomůckám a didaktickým materiálům umožňuje sebeřízené vzdělávání, které je jednou z priorit svobodného vzdělávání. Ve společenské místnosti se nachází jídelna-výdejna, centrum hudby, prostor pro pořádání ranních kruhů a setkávání všech členů komunity. Děti a žáci mají k dispozici prostor pro relaxaci a spontánní pohybové aktivity. Zlepšení vyžaduje materiálně technické vybavení, zejména v oblasti informačních a komunikačních technologií.

Ve školní zahradě děti i žáci relaxují, věnují se hrám nebo pozorují změny v přírodě, jsou zde také pořádány společné akce. Zahrada vyžaduje revitalizaci tak, aby poskytovala podnětný prostor pro vzdělávání.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Hlavním záměrem školních vzdělávacích programů je rozvoj osobnosti dětí a žáků cestou přirozeného růstu založeného na důvěře a vnitřní motivaci. Stanovené cíle jsou naplňovány promyšlenou vzdělávací nabídkou, která je vhodně obohacována projekty (např. Den Země, Buď ve střehu) a akcemi podporujícími soudržnost (oslavy svátků, narozenin aj.). Využívány jsou také externí příležitosti k učení, které nabízí blízké okolí.

Při inspekčních hospitacích probíhalo vzdělávání v mateřské škole ve vřídlné a tvůrčí atmosféře. Vzdělávací nabídka navazovala na získané znalosti a dovednosti dětí. V souladu se zaměřením tématu týdne učitelky vytvářely příležitosti pro problémové učení a aktivní získávání poznatků o bezpečném chování. Byly upřednostňovány rituály v komunitním kruhu, ve kterém děti měly prostor pro svá vyjádření, a práce v malých skupinách. Pravidelně byly zařazovány pohybové aktivity. V průběhu ranních a odpoledních činností měly děti čas na volné hry, využívaly centra aktivit, kreslily, konstruovaly, bez potíží používaly digitální pomůcky. Věkově smíšené uspořádání třídy pozitivně ovlivňovalo sociální učení a přátelské vztahy mezi dětmi. Učitelky uplatňovaly pedagogický styl založený na respektování osobnosti dětí a partnerském přístupu. Nabízely dětem různorodé hry a didaktické činnosti rozvíjející smyslové vnímání, hrubou a jemnou motoriku, myšlení, řeč, pozornost a paměť. Vedly děti k ohleduplnosti a samostatnosti, oceňovaly snahu i dílčí pokroky, ale pouze výjimečně je vedly k uplatňování hodnotících dovedností. Rozvoj předčtenářské gramotnosti byl podněcován pravidelným předčítáním textů při poledním odpočinku, dětem s nižší potřebou spánku byly nabízeny klidové činnosti.

Žáci v základní škole si vybírali z každodenní strukturované nabídky skupinových workshopů nebo individuálních aktivit, které vycházely z tematicky zaměřených vzdělávacích bloků. Výběr a zapojení se do nabízených činností byly zcela dobrovolné. Společné učení s převažujícím frontálním způsobem práce probíhalo ve věkově smíšených skupinách. Žáci bez potíží rozvíjeli komunikaci, vyjadřovali vlastní názor a argumentovali. Vzhledem k jejich nízkému počtu ve skupině byla všem zajišťována vysoká míra individuální podpory. Individualizované vzdělávání podněcovalo aktivitu a zájem žáka o dané téma. Učení probíhalo zejména prostřednictvím praktických situací. Možnost volného pohybu, v rámci vymezených hranic bezpečného prostoru, podporovala svobodnou volbu ve vzdělávání. Žáci se učili ve vlastním tempu, objevovali nebo se věnovali volné hře. Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami byla poskytována podpora na základě doporučení školského poradenského zařízení. Učitelé aktivně spolupracovali s asistentkami pedagoga, společně žáky motivovali a podněcovali k jejich vlastnímu učení, reagovali na jejich okamžité potřeby, pozitivně je hodnotili a poskytovali jim účelnou zpětnou vazbu, avšak nevytvářeli žákům prostor k rozvoji sebehodnocení případně vzájemného hodnocení, k reflexi učiva či dosahování vzdělávacího cíle.

Činnost školní družiny podporuje naplňování stanovených cílů výchovně vzdělávacího procesu ve škole. Vychovatelé se snaží rozvíjet poznávací a tvůrčí schopnosti, fantazii, sociální citění a zájmy účastníků vzdělávání. Ti jsou vedeni ke vzájemné spolupráci, toleranci vůči druhým a k tomu, aby uměli dokončit započatou práci.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Ke kvalitě poskytovaného vzdělávání přispívá příjemné klima školy a partnerská spolupráce se zákonnými zástupci dětí a žáků, na kterou škola klade velký důraz. Umožňuje rodičům účastnit se vzdělávání, jsou pořádány společné komunitní akce. Zákonní zástupci jsou

průběžně informování (každodenní kontakt, písemně, elektronický informační systém, osobní setkání s učiteli, tripartity) o průběhu vzdělávání, pokrocích a výsledcích svých dětí.

Členové školního poradenského pracoviště (speciální pedagog, výchovný poradce, externí školní psycholog) pravidelně pracují s nadaným dítětem a žákem, žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, žáky ohroženými neúspěchem nebo s těmi, u kterých se projevují potíže v chování.

Nastavení preventivních strategií je založeno na principech demokratické školy. Školní instituce (sněm, mediační rada, komunitní kruh) pomáhají utvářet prostředí, ve kterém se žáci učí sdílet své nápady ve vztahu k plánování programu školy, tvoří pravidla soužití v komunitě, která jsou provázána se školním řádem, rozvíjejí schopnosti řešit konflikty, hledat shodu a porozumění jeden druhému. Jako účinné v této oblasti se projevilo ocenění pozitivního chování.

V průběhu hospitovaných vzdělávacích bloků v základní škole dokázali žáci propojit učivo se znalostmi a dovednostmi z jiných oblastí a z reálných životních situací. Většina z nich byla aktivní a projevovala zájem o danou tematiku. Žákům, kteří některou z nabízených aktivit odmítali, dávali učitelé čas a prostor, respektovali svobodu jejich volby, vedli je k zodpovědnosti za sebe sama a své vzdělávání.

Pedagogové průběžně poskytují žákům zpětnou vazbu o jejich práci, pokroku v učení, vedou si o tom podrobné záznamy. Žáci si zakládají vybrané práce včetně písemných záznamů o sebehodnocení do portfolií. Veškeré hodnocení včetně hodnocení na vysvědčení je slovní, má zpětnovazební a formativní charakter.

Z projevů a chování dětí v mateřské škole bylo patrné, že se daří formovat jejich sociální dovednosti. Děti byly s ohledem na svůj věk samostatné, zvládaly sebeobsluhu při stolování, hygieně a oblékání. Zpaměti reprodukovaly krátké texty říkanek a písniček, mají přiměřenou slovní zásobu. Respektovaly stanovená pravidla a uměly vzájemně spolupracovat. Starší děti se dokázaly na činnosti záměrně soustředit a dokončit je. Mají svému věku odpovídající poznatky o okolním světě a přírodě.

Učitelky sledují dosaženou úroveň znalostí a dovedností jednotlivých dětí, systém pedagogické diagnostiky však nezahrnuje vyhodnocování očekávaných výstupů. Dětem s potřebou podpůrných opatření je poskytována individuální péče podle plánů pedagogické podpory.

Závěry

Vývoj školy

Škola je v prvním roce svého působení. Vzdělávání je založeno na principech svobodné demokratické školy, přirozeném poznávání světa v podporující věkově smíšené skupině. Průběh vzdělávání pozitivně ovlivňuje úzká spolupráce zřizovatele, pedagogů a zákonných zástupců.

Silné stránky

Podnětné prostředí pro vzdělávání založené na důvěře a možnosti svobodné volby, vstřícném přístupu pedagogů, respektování individuálních potřeb a předpokladů dětí a žáků pozitivně ovlivňuje jejich osobnostní rozvoj a prosociální chování.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

V průběhu vzdělávacích bloků pedagogové neposkytovali žákům prostor k rozvoji hodnoticích dovedností a reflexi dosahování vzdělávacího cíle.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

Zajistit kvalifikovaný pedagogický sbor.

Zkvalitnit materiálně technické vybavení školy, zejména v oblasti informačních a komunikačních technologií, v mateřské škole doplnit výškově stavitelný nábytek a didaktické pomůcky pro nejstarší děti.

Průběžně vést děti a žáky k rozvoji hodnoticích dovedností, k reflexi naplňování vzdělávacího cíle, využívat formativní hodnocení.

Vyhodnocovat očekávané výstupy stanovené ve školním vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání.

Pro účely zvýšení dotací právnická osoba vykonávající činnost školy dosahuje výsledků hodnocení požadovaných dle § 5 odst. 3 písm. b) zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá zástupkyni statutárního orgánu školy ve lhůtě do 10 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Ústecký inspektorát, W. Churchilla 6/1348, 400 01 Ústí nad Labem, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.u@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina školské právnické osoby s účinností od 1. 10. 2019 včetně dodatku
2. Výpis z rejstříku školských právnických osob vedeného MŠMT ČR, složka 2020, pořadové číslo 013 (ze dne 2. 6. 2021)
3. Jmenování zástupkyně statutárního orgánu s účinností od 1. 3. 2021 (ze dne 26. 2. 2021)
4. Výkaz o ředitelství škol (R 13-01) podle stavu k 30. 9. 2020
5. Výkaz o mateřské škole (S 1-01) podle stavu k 30. 9. 2020
6. Výkaz o základní škole (M 3) podle stavu k 30. 9. 2020
7. Výkaz o školní družině (Z 2-01) podle stavu k 31. 10. 2020
8. Výkonové hlášení o změně (měsíční), školní rok 2020/2021
9. Koncepce rozvoje školy (ze dne 12. 8. 2020)
10. Školní vzdělávací program základní školy s účinností od 1. 9. 2020
11. Školní vzdělávací program mateřské školy s účinností od 1. 9. 2020

12. Školní vzdělávací program školní družiny s účinností od 1. 9. 2020
13. Školní řád základní a mateřské školy s účinností od 1. 9. 2020 včetně dodatku
14. Vnitřní řád školní družiny s účinností od 1. 9. 2020
15. Organizační řád s účinností od 1. 9. 2020
16. Dokumentace ke kontrolní činnosti, školní rok 2020/2021
17. Plán hospitační činnosti pro školní rok 2020/2021
18. Doklady o odborné kvalifikaci pedagogických pracovníků
19. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a dlouhodobý plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků s účinností od 1. 9. 2020 včetně osvědčení
20. Třídní knihy základní školy v elektronické podobě, školní rok 2020/2021
21. Třídní kniha mateřské školy, školní rok 2020/2021
22. Pedagogická diagnostika mateřské školy, školní rok 2020/2021
23. Záznamy o hodnocení žáků v elektronické podobě, školní rok 2020/2021
24. Portfólia žáků, školní rok 2020/2021
25. Kniha pravidel, kniha smíru, školní rok 2020/2021
26. Dokumentace školního poradenského pracoviště, školní rok 2020/2021
27. Zápisy z pedagogických rad a porad, školní rok 2020/2021
28. Zápisy z rady školské právnické osoby, školní rok 2020/2021
29. Zápisy ze školské rady, školní rok 2020/2021
30. Školní matrika základní školy a mateřské školy v listinné a elektronické podobě, školní rok 2020/2021 (vzorek)
31. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků včetně knihy úrazů

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může zástupkyně statutárního orgánu školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Ústecký inspektorát, W. Churchilla 6/1348, 400 01 Ústí nad Labem, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.u@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PaedDr. Jana Hornová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

PaedDr. Jana Hornová v. r.

Mgr. Martina Hrdá, školní inspektorka

Mgr. Martina Hrdá v. r.

Bc. Jana Sejvalová, kontrolní pracovnice

Bc. Jana Sejvalová v. r.

V Ústí nad Labem 7. 7. 2021

**Datum a podpis zástupkyně statutárního orgánu školy potvrzující projednání
a převzetí inspekční zprávy**

Barbora Pituchová, zástupkyně statutárního orgánu školy

Barbora Pituchová v. r.

V Údlicích 12. 7. 2021